

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum ad sacramentum requiratur significatio, quæ est per verba? 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

instinctu mouebantur ad Deum colendum, ita etiam ex interiori instinctu determinabatur eis, quibus rebus sensibilibus ad Dei cultum vterentur. Postmodum vero necesse fuit etiam exterius legem dari: tum propter obscuracionem legis naturæ, ex peccatis hominum: tum etiam ad expressiorem significacionem gratiæ Christi, per quam humanum genus sanctificatur. Et ideo etiam necesse fuit res determinari, quibus homines vterentur in sacramentis. Nec propter hoc ardeatur via salutis: quia res quarum usus est necessarius in sacramentis, vel communiter habentur, vel paruo studio adhibito haberi possunt.

ARTIC. VI.

Vtrum in significacione sacramentorum requirantur verba?

331

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod in significacione sacramentorum non requirantur verba. Dicit enim Aug. contra Faustum * lib. 19. Quid sunt aliud quæque corporalia sacramenta, nisi quasi quadam verba visibilia? Et sic videtur, quod addere verba rebus sensibilibus in sacramentis, sit addere verba verbis. Sed hoc est superfluum. Non ergo requiruntur verba cum rebus sensibilibus in sacramentis.

4.d. 1. q.
1. a. 3. c.
d. 13. q. 1
a. 2. q. 6.
ad 2. c.
ve. q. 27.
art. 4. ad
10.

¶ 2 Præterea, Sacramentum est aliquid vnum. Ex his autem quæ sunt diuersorum generum, non videtur posse aliquid vnum fieri. Cum igitur res sensibiles & verba sint diuersorum generum, (quia res sensibiles sunt à natura, verba autem à ratione) videtur, quod in sacramentis non requirantur verba cum rebus sensibilibus.

* l. 19. c.
16. circa
me. 10. 6.

¶ 3 Præterea, Sacramenta nouæ Legis successerunt sacramentis veteris Legis: quia illis ablatis ista sunt instituta, vt August. dicit 19. contra Faustum *. Sed in sacramentis veteris Legis non requirebatur aliqua forma verborum. Ergo nec in sacramentis nouæ Legis.

l. 19. c. 16
c. 17. in
fi. 10. 6.

S E D contra est, quod Apost. dicit Ephes. 5. Christus

B 4 itus

stus dile- it Ecclesiam, & tradidit semetipsum pro ea, ut illam sanctificaret, mundans eam lauacro aquæ in verbo vitæ. Et Aug. dicit super Io. * Accedit verbum ad elementum, & fit sacramentum.

tra. 80. 7
Ioan. post
me. 10. 9.
a 2. ad 3

RESPONDEO dicendum, quod sacramenta (sicut dictum est *) adhibentur ad hominum sanctificationem sicut quedam signa. Tripliciter ergo considerari possunt: & quolibet modo congruit eis, quod verba rebus sensibilibus adiungantur. Primo enim possunt considerari ex parte causa sanctificantis, quæ est verbum incarnatum, cui sacramentum quodammodo conformatur, in hoc quod rei sensibili verbum adhibetur, sicut in mysterio Incarnationis carni sensibili est verbum Dei unitum. Secundo possunt considerari sacramenta ex parte hominis, qui sanctificatur, qui componitur ex anima & corpore, cui proportionatur sacramentalis medicina, quæ per rem visibilem corpus tangit, & per verbum ab anima creditur. Vnde August. * dicit super illud Ioan. 15. Iam vos mundi estis propter sermonem, &c. Vnde est ista tanta virtus aquæ, ut corpus tangat, & cor abluat, nisi faciente verbo, non quia dicitur, sed quia creditur? Tertio possunt considerari ex parte ipsius significationis sacramentalis. Dicit autem August. * in 2. de Doctrina Christiana, quod verba inter homines obtinuerunt principatum significandi: quia verba diuersimode formari possunt ad significandos diuersos conceptus mentis: & propter hoc per verba, magis distincte possumus exprimere quod mente concipimus. Et ideo ad perfectionem significationis sacramentalis, necesse fuit, ut significatio rerum sensibilibus, per aliqua verba determinaretur. Aqua enim significare potest & ablutionem propter suam humiditatem, & refrigerium propter suam frigiditatem. sed cum dicitur, Ego te baptizo, manifestatur quod aqua vtimur in baptismo, ad significandam emundationem spiritualement.

tra. 80.
in Io post
me. 10. 9.

lib. 2. c. 3.
cir. med.
10. 3.

Ad primum ergo dicendum, quod res visibiles sacramen-

mentorū dicuntur verba per quamdam similitudinem, in quantum scilicet participant quamdam vim significandi, quæ principaliter est in ipsis verbis, vt dictum est*. Et ideo non est superflua ingeminatio verborum, cum in sacramentis, rebus visibilibus verba adduntur: quia vnum eorum determinatur per aliud, vt dictum est*.

in corpore art.

Ad secundum dicendum, quod quamuis verba & alia res sensibiles sint in diuerso genere, quantum pertinet ad naturam rei: conueniunt tamen in ratione significandi, quæ perfectius est in verbis, quam in alijs rebus. Et ideo ex verbis & rebus fit quodam modo vnum in sacramentis, sicut ex forma & materia, in quantum scilicet per verba perficitur significatio rerum, vt dictum est*. Sub rebus autem comprehenduntur etiam ipsi actus sensibiles: pura ablutio, inunctio, & alia huiusmodi: quia in his est eadem ratio significandi, & in rebus.

in corpore art.

a 3. ad 1

Ad tertium dicendum, quod (sicut Augustinus* dicit libro decimonono, contra Faustum) alia debent esse sacramenta rei presentis, & alia rei futurae. Sacramenta autem veteris legis, prænuntia erant Christi venturi: & ideo non ita expresse significabant Christum, sicut sacramenta nouæ legis, quæ ab ipso Christo effluunt, & quamdam similitudinem ipsius in se habent: vt dictum est*. Vtebantur tamen in veteri lege aliquibus verbis, in his quæ ad cultum Dei pertinent, tam sacerdotes qui erant sacramentorum illorum ministri (secundum illud Numer. sexto, Sic benedicetis filijs Israel, & dicitis eis, Benedicat tibi Dominus, &c.) quam etiam illi qui illis sacramentis utebantur: secundum illud Deuteron. 26. Profiteor hodie coram Domino Deo tuo, &c.

*li. 19. c. 6
10. 6.*

in corpore art.